

**Proces verbal al ședinței Comitetului de Monitorizare al
Programului Operațional Regional 2007- 2013
24 - 25 mai 2012**

Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CMPOR) s-a întrunit, în zilele de 24 - 25 mai 2012 în Municipiul Arad, în ședință ordinară, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 765/2007.

Ședința a fost prezidată de domnul secretar de stat Marcel Ioan Boloș. La ședință au participat membrii, observatorii și invitații permanenți ai Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional Regional, conform listei de prezență atașate. Au fost prezenți 19 membri cu drept de vot din totalul de 24.

Joi, 24 mai 2012

1. Deschiderea ședinței

Domnul Marcel Boloș, secretar de stat în Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului a salutat prezența la ședință a reprezentanților Comisiei Europene, doamna Angela Martinez Sarasola, șef al Unității pentru România, doamna Aura Răducu, manager de program și domnul Koen de Langhe, manager de program, domnului Răzvan Cotovolea, secretar de stat MAEUR, și a mulțumit gazdelor domnului Nicolae Iotcu, presedinte CJ Arad, domnului primar Gheorghe Falcă.

Domnul secretar de stat a precizat că MDRT și-a stabilit un obiectiv major din dezvoltarea regională și a invitat autoritățile locale să devină parteneri activi în implementarea POR și pregătirea viitoarei perioade de programare în vederea identificării nevoilor reale pentru dezvoltarea regională viitoare a României.

Preocuparea majoră a MDRT o constituie simplificarea procedurilor birocratice, aceasta fiind o problemă la nivelul tuturor programelor operaționale. Deși există un plan național de acțiuni pentru rezolvarea acestei probleme, trebuie identificate soluții pentru beneficiari, mai ales în ceea ce privește rambursarea cheltuielilor, respectând cu strictețe regulile impuse de Comisia Europană pentru decontarea cheltuielilor. De asemenea, se fac demersuri astfel încât schema pilot de reabilitare termică a locuințelor să poată fi implementată.

Doamna Angela Sarasola a mulțumit pentru invitație și pentru oportunitatea de a participa activ la discuțiile acestei reuniuni a CM POR, apreciind constructivitatea discuțiilor care au avut loc în reuniunile precedente. A precizat că progresul general al implementării fondurilor europene în România este unul îngrijorător având în vedere că ne aflăm deja în cel de-al șaselea an de implementare din cei nouă ani ai acestei perioade de programare, iar rata reală de absorbție la nivelul României abia ajunge la 10%, ceea ce plasează România pe ultimul loc între statele membre ale UE.

În acest context, dna Sarasola a reamintit de discuțiile din precedentele ședințe ale CM POR în care s-a discutat despre inițiativa Barroso, prin care România a fost avertizată din

decembrie 2010 privind nivelul îngrijorător al absorbției fondurilor UE și s-a propus un pachet de măsuri urgente pe care guvernul României trebuia să le ia pentru creșterea absorbției. La un an de la lansarea acestei inițiative, au fost luate o serie de măsuri importante monitorizate prin Planul național pentru măsuri prioritare.

În ceea ce privește progresul specific, la nivel de program, dna Sarasola a precizat că POR este de departe cel mai avansat program operațional care gestionează fonduri structurale în România, iar în cadrul acestei ședințe Comisia Europeană dorește să se asigure că acest ritm avansat va continua în ritmul înregistrat până în prezent. De asemenea, a recunoscut că munca depusă de actorii implicați în implementarea POR este una impresionantă, iar faptul că absorbția POR este de 20%, față de 10% media națională, este rezultatul acestor eforturi depuse de toți cei implicați, sub coordonarea AMPOR.

În opinia Comisiei Europene sunt încă necesare unele discuții privind măsurile care mai trebuie luate pentru a continua procesul de simplificare, cum ar fi, reducerea decalajelor existente încă la nivelul întregului ciclu de management al proiectului, precum și de la realizarea plăților către beneficiari până la transmiterea cererilor de rambursare la Bruxelles, pentru a asigura un flux financiar necesar continuării finanțării proiectelor. De asemenea, dna Sarasola a considerat că AMPOR probabil va fi nevoită să ia și unele măsuri excepționale privind monitorizarea unora dintre proiectele prioritare pentru a se asigura că proiecte strategice prioritare vor fi implementate. Tot în acest sens, AMPOR s-ar putea să fie nevoită să ia și măsuri privind rezilierea unor proiecte, atunci când beneficiarii nu realizează ceea ce au promis că vor realiza, nici după o perioadă de monitorizare a întârzierilor, întrucât actorii implicați trebuie să înțeleagă că fondurile nu pot rămâne blocate.

Întrucât POR se află deja la o absorbție de 20%, dna Sarasola consideră că este momentul să mutăm accentul discuțiilor de pe absorbție, cifre financiare și simplificarea procedurilor către evaluarea rezultatelor programului și discutarea programului din punct de vedere strategic, în ceea ce privește atingerea obiectivelor generale ale programului.

Astfel, dna. Sarasola a apreciat existența în agendă a unui punct dedicat axei prioritare privind dezvoltarea urbană întrucât trebuie conturate deja lecții învățate, pentru a fi utilizate în pregătirea următoarei perioade de programare, această axă prioritară fiind una strategică care poate sta la baza construcțiilor pentru perioada următoare.

Alt punct de pe agendă apreciat de dna Sarasola a fost cel referitor la eficiența energetică, prioritate cheie a Uniunii Europene în cadrul Strategiei 2020, CE apreciind inițiativa Guvernului României de a începe pregătirile pentru finanțarea unei astfel de scheme în România, prin finanțarea unor astfel de activități prin actualul program și deschiderea acestei oportunități pentru viitoarea perioadă de programare.

De asemenea, dna Sarasola a apreciat punctul referitor la sprijinul pentru comunitățile marginalizate și în special comunitatea roma, aceasta reprezentând o importantă prioritate politică la nivel UE, precizând că România nu utilizează oportunitățile de finanțare europeană pentru finanțarea unor proiecte care să vizeze creșterea calității condițiilor de viață pentru comunitățile marginalizate. De altfel, la reuniunea care a avut

loc de curând la Bruxelles, România a fost singurul stat membru care nu a putut prezenta niciun proiect co-finanțat din fonduri UE în acest domeniu al comunităților marginalizate, dna Sarasola adresând rugămintea de a se găsi soluțiile adecvate pentru dezvoltarea unor proiecte, care să fie finanțate în această perioadă de programare, precum și identificarea unor acțiuni concrete care să vină în sprijinul Strategiei Naționale pentru Romi care este discutată în prezent la nivelul UE.

În continuare, dna Sarasola a subliniat că anul trecut, performanța relativ bună a programului a fost umbrată oarecum de problemele înregistrate de către sistemul de management și control, în domeniul achizițiilor publice, care a generat o întrerupere a plăților din iunie până în decembrie 2011, ca urmare a rezultatelor auditului CE care a identificat iregularități în procesul de achiziții publice și probleme de conflict de interese. Ulterior CE a colaborat cu autoritățile române pentru a contracara aceste deficiențe, însă problema este că aceste deficiențe nu sunt unice, fiind vorba de o problemă sistemică în procesul de achiziții publice. Astfel, nici sistemul de control ex-ante aflat sub controlul ANRMAP și UCEVAP și nici cel ex-post aflat în responsabilitatea AM-urilor, nu au reușit să identifice aceste iregularități, realizate în principal de beneficiarii finali, pe parcursul procesului de achiziții publice.

Ca urmare, Comisia Europeană și autoritățile române au fost nevoite să revizuiască întreg sistemul de achiziții publice, pentru a identifica și repara elementele care nu funcționau corect, astfel că în decembrie 2011 au fost reluate plățile, pe o bază provizorie, ceea ce înseamnă că sistemul nu este complet eficient. În acest sens, ACP oprește preventiv 10% din valoarea cererilor de rambursare solicitate de AM POR de la CE, iar până la sfârșitul lunii iunie 2012, autoritățile române trebuie să demonstreze că sistemul de management și control este sigur, iar toate plățile solicitate sunt legale și conforme. Comisia Europeană așteaptă ca Autoritatea de Audit să re-evalueze și să verifice diferitele instituții și proceduri și să se asigure că tot sistemul funcționează corect. Într-adevăr, sunt multe structuri și dificultăți care sunt în afara controlului autorității de management, însă aceasta este unul dintre elementele cheie ale sistemului de verificare, întrucât în final este cea care trebuie să răspundă în fața Comisiei Europene pentru corectitudinea plăților.

În final, scopul programului este implementarea proiectelor, dar și atingerea calității proiectelor în termeni de impact strategic, respectiv dacă țintele și obiectivele au fost atinse în termeni de dezvoltare economică și creare de locuri de muncă. Astfel, problema nu este doar de întrerupere a plăților ci și de corecții financiare, care pot varia de la 1% la 100%. În concluzie, interesul comun este acela de a avea proiecte care să genereze dezvoltare economică și care să ridice nivelul de viață al populației.

În finalul intervenției dna Sarasola a apreciat și oportunitatea de a discuta în cadrul ședinței despre următoarea perioadă de programare, când va exista un număr mai ridicat de proiecte care vor trebui monitorizate, însă Comisia Europeană este convinsă că programul regional va juca un rol-cheie în viitoarea perioadă de programare.

DI secretar de stat, Marcel Boloș a precizat că pentru creșterea gradului de absorbție, dar și a calității proiectelor, în cadrul MDRT-AMPOR se va înființa un compartiment, având ca obiectiv asigurarea monitorizării calității proiectelor. Pentru întărirea capacității

administrative s-a suplimentat numărul de personal pentru autorizarea cheltuielilor pentru reducerea timpului de procesare a cererilor de rambursare.

DI. Nicolae Iotcu, președintele CJ Arad a menționat că județul Arad a cunoscut o creștere economică pentru care folosirea banilor europeni a avut un aport important. Au fost finalizate proiecte finanțate prin POR, dar se constată lipsa personalului calificat. Totodată, transferul unităților medicale în subordinea autorităților publice locale necesită resurse importante. Este necesară direcționarea strategiei la nivel regional, încât beneficiarii să fie cu prioritate cei care gestionează spitalele mari, de urgență. De asemenea, ar trebui simplificate procedurile birocratice, prin precizări clare pentru disfuncționalități în domeniul achizițiilor, pentru problemele de decontare din cauza neclarității documentelor.

DI. Gheorghe Falcă, primarul Municipiului Arad, a precizat că încă din 2007 administrația locală a evidențiat necesitatea unor fonduri mai mari alocate prin POR. Totodată, trebuie să existe o apreciere din punct de vedere al salarizării, deoarece responsabilitatea funcționarilor care gestionează fondurile europene este mai mare decât pentru ceilalți funcționari. În ceea ce privește schema de eficiență energetică, trebuie colaborat cu Ministerul Mediului și Padurilor, Ministerul Economiei pentru a eficientiza producerea de energie și Ministerul Administrației pentru distribuția energiei. România trebuie să aibă o strategie energetică, în care să fie armonizate toate aceste aspecte din punct de vedere al legislației. La nivel național, licitațiile pe fonduri europene trebuie separate de celelalte achiziții, deoarece centralizarea licitațiilor a încetinit ritmul de implementare.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a subliniat că MDRT a avut inițiativa standardizării documentelor de atribuire a contractelor de achiziții publice pentru a veni în sprijinul beneficiarilor, dar trebuie intensificate demersurile la nivel național, pentru ca ANRMAP să fie o instituție eficientă și operativă în interesul beneficiarilor.

DI. Secretar de stat Răzvan Cotovelea a evidențiat faptul că succesul POR se datorează și experienței acumulate în perioada 1998-2006 prin implementarea Phare. În următoarea perioadă de programare trebuie să existe un parteneriat și dialog pentru a finanța nevoile reale ale României. De asemenea, a menționat că în această perioadă programare s-a solicitat sprijinul CE pentru realocarea fondurilor către programele operaționale competitive.

Domnul Marcel Borodi, reprezentantul mediului de afaceri din Regiunea Nord Vest a solicitat completarea ordinii de zi a ședinței cu aprobarea depunerii unor proiecte pe polii de creștere care nu s-au încadrat în termenul de 15.02.2012, stabilit anterior.

Președintele CMPOR a supus aprobării ordinea de zi, cu completările formulate. Ordinea de zi a ședinței a fost votată în unanimitate de membrii CMPOR.

2. Aprobarea procesului verbal al ședinței CMPOR din 22 - 23 noiembrie 2011

Domnul Marcel BOLOȘ, Secretar de Stat a supus aprobării procesul verbal al ședinței CMPOR din data de 22-23 noiembrie 2011. Acesta a fost aprobat în unanimitate de membrii CMPOR.

3. Măsuri întreprinse pentru accelerarea implementării POR

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că în ceea ce privește utilizarea asistenței tehnice pentru îmbunătățirea absorbției Fondurilor Structurale și de Coeziune, precum și pregătirea viitoarei perioade de programare au fost semnate memorandum-uri de înțelegere cu instituții financiare internaționale. În acest sens, se va realiza un proiect pilot pentru polii de creștere, în special în ceea ce privește planificarea și abordarea strategică, astfel încât acest mecanism pilot să poată fi extrapolat la mai multe municipalități din România. O temă orizontală pentru municipalități o constituie pregătirea masterplanurilor de mobilitate care pot deveni instrumente concrete pentru pregătirea contractelor de servicii publice în cazul transportului public, care să includă și materialul rulant.

În ceea ce privește măsurile legate de funcționarea POR acestea au fost soluționate prin reglarea mecanismelor de rambursare. Pentru reluarea plăților întrerupte de Comisia Europeană au fost implementate măsuri de îmbunătățire a sistemului de management și control. Autoritatea de Audit a redeschis o misiune pentru a verifica modul practic în care aceste măsuri s-au reflectat în funcționarea efectivă a mecanismului din cadrul AMPOR. În ceea ce privește procedurile s-a realizat o simplificare a acestora, s-au redus vizitele pe teren, s-a simplificat documentația pe care trebuie să o pregătească beneficiarii pentru rambursări. De asemenea, o parte din documentația de baza la cererile de rambursare este verificată numai la ADR-uri, și numai pe baza de eșantion sunt transferate la AM. Pentru următoarea perioadă de programare există intenția de a avea mai multe activități delegate regiunilor și chiar municipalităților.

AMPOR și organismele intermediare ale POR și-au îndeplinit sarcinile cuprinse în Planul de măsuri prioritare operaționalizat la nivelul ACIS și aprobat de Guvern. Unele dintre activități vor fi considerate în totalitate realizate numai după ce devin operaționale și există o suficientă perioadă de timp de aplicare astfel încât rezultatele să fie cele așteptate. Referitor la scurtarea perioadei de la depunerea unui proiect până la contractare, orice simplificare în acest moment poate fi interpretată ca un tratament discriminatoriu. Se dorește utilizarea experiențelor acumulate la nivelul regiunii, al beneficiarilor, astfel încât pentru perioada următoare să se aplice transferul de atribuții de la nivel central la nivel regional.

DI secretar de stat Marcel Boloș a menționat că au fost respectate recomandările Autorității de Audit de separare a funcției de constatare nereguli de funcția de valorificare a acestor note de constatare. Se dorește soluționarea problemei corecțiilor financiare, în special a celor suspendate de către instanțele de judecată. Simplificarea procedurilor de rambursare este necesară, dar aceste proceduri trebuie însoțite de sisteme de management și control, care să asigure siguranța operațiunilor.

Dl. secretar de stat Răzvan Cotovelea a subliniat că Planul de măsuri prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție conține măsuri care au presupus a fost un efort deosebit pentru autoritățile implicate în implementarea fondurilor structurale. MAEUR a transmis Comisiei Europene în 23 mai Raportul de progres care conține acțiunile întreprinse de autoritățile române în trimestrul I al anului curent.

Dna. Sarasola a mulțumit pentru prezentarea excelentă și concretă care răspunde așteptărilor CE, precizând că sunt importante eforturile inițiate în decembrie 2010. În acest sens sunt importante trei măsuri ale planului, respectiv: simplificarea, achizițiile publice și capacitatea administrativă. CE consideră că doar având un sistem mai simplu și mai transparent de proceduri, se poate câștiga în eficiență, păstrând totuși și un echilibru corect între acestea. În opinia reprezentantei CE simplificarea înseamnă creșterea transparenței, creșterea eficienței, dar și delimitarea clară a responsabilităților.

În ceea ce privește achizițiile publice, dna Sarasola a precizat că termenul iunie 2012 va fi atins în bune condiții și va exista o evaluare pozitivă din partea Autorității de Audit, pe care CE se va baza și pe care auditul DG Regio o va analiza și va constata rezultatele pozitive ale evaluării.

Totodată, dna. Sarasola a apreciat faptul că deja s-a accesat oferta din partea Băncii Europene de Investiții și a Băncii Mondiale și a recomandat continuarea eforturilor pentru accesarea ofertei Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care ar putea aduce valoare adăugată în special pentru proiectele de transport și eficiență energetică. Din punctul de vedere al CE, creșterea capacității administrative a beneficiarilor finali trebuie să urmărească realizarea de acțiuni care să ducă la împiedicarea realizării acelor erori de către beneficiarii finali.

De asemenea, CE este conștientă că neregulile care au determinat suspendarea plăților au creat o serie de incertitudini în întreg sistemul, însă Comisia Europeană este încrezătoare că măsurile luate sub coordonarea AMPOR vor transmite un mesaj de stabilizare a situației către beneficiarii finali și vor permite crearea unor îndrumări care să asigure beneficiarii finali că, dacă le urmează, vor urma calea corectă. Ghidarea, procedurile de control și training-ul ex-ante pot avea efecte bune asupra sistemului, permițând ulterior chiar și relaxarea controlului, întrucât sistemul actual se bazează 100% pe control, iar aplicarea măsurilor ex-ante va duce la reducerea iregularităților.

Dl. Claudiu Cosier, director general ADR Nord Vest, a precizat că simplificarea înseamnă asumarea responsabilităților în tot sistemul: beneficiari, organisme intermediare, autoritață de management. De asemenea, trebuie găsită o soluție prin care să se reglementeze nivelul de responsabilitate.

Dl. Sorin Maxim, director general ADR Vest, a apreciat deschiderea colegilor de la POAT care au acceptat soluția de a finanța anumite studii de planificare pentru perioada viitoare de programare. Expertiza oferită de BEI și BM ar trebui folosită la nivel regional pentru a pregăti proiecte strategice pentru următoarea perioadă. Este esențial ca Planul pentru Dezvoltare Regională, singurul document cu putere de lege vis-a-vis de coordonarea instrumentelor de planificare la nivel regional, să fie pilonul principal în jurul căruia se desfășoară programarea regională. În ceea ce privește capacitatea administrativă este

necesară instituționalizarea activităților pentru managementul unui proiect pentru a putea capitaliza experiența acumulată. În acest sens este necesar să se găsească soluții ca persoanele care au fost pregătite, care au experiență să nu părăsească sistemul.

DI. Constantin Apostol, director general ADR Nord Est, a atras atenția asupra activității de audit, care ar trebui să vizeze îndrumarea și controlul tehnic și financiar. Se impune reglarea relației cu Autoritatea de Audit, discuții foarte clare pe legea auditului, practica europeană, pe transparență, să aibă dreptul și beneficiarul asistat de organismul intermediar la un punct de vedere față de raportul de audit. În ceea ce privește perioada viitoare de programare, este necesar să se clarifice programele operaționale finanțate, precum și calendarul activităților. Totodată, este foarte important ca documentele programatice să aibă în vedere sistemul poliilor de creștere care generează printr-un parteneriat public-privat valoare adăugată, sustenabilitate socială. Trebuie corelat sistemul de planificare regională cu cel de planificare națională.

DI Liviu Mușat, director general ADR Sud Muntenia, a subliniat că este o abordare sinergică și profilactică, fiind importantă creșterea predictibilității și a liniarității intervențiilor și abordării unitare a spețelor identice.

DI secretar de stat Marcel Boloș a reiterat problemele care trebuie soluționate, respectiv: armonizarea achizițiilor publice, revizuirea standardelor de audit și reglementarea misiunilor de audit, creșterea capacității beneficiarilor, soluționarea suspiciunilor de neregulă, planificarea strategică și soluționarea corecțiilor financiare suspendate.

În ceea ce privește achizițiile publice, dna. Sarasola a dorit să amintească că la începutul lunii mai Comisia Europeană a realizat la București un seminar-training special dedicat acestei problematice, la care au participat reprezentanți ai DG Piața internă, ai ANRMAP, UCEVAP, ai autorităților de management, ai Autorității de Audit din România. De asemenea, a evidențiat faptul că se desfășoară un proces de standardizare a documentației de atribuire în domeniul managementului deșeurilor, infrastructura rutieră și feroviară, care trebuie asumate de guvern și diseminate tuturor potențialilor beneficiari și autorități contractante, împreună cu o serie de îndrumări de folosire.

DI. Marcel Boloș a subliniat că există inițiativa standardizării documentațiilor de achiziție publică în colegiul interministerial care funcționează în cadrul MAEUR; documentele sunt elaborate într-o primă formă și se vor face demersurile necesare pentru a fi agreate cu ANRMAP.

4. Analiza generală privind stadiul implementării Programului Operațional Regional, indicatori realizați, gradul de absorbție, previziuni financiare, corecții financiare/economii ale programului, management și control, achiziții publice

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că în ceea ce privește implementarea programului solicitările de finanțare sunt mai mari decât bugetul alocat pe fiecare axă. Pentru proiectele aprobate există o acoperire a întregului buget alocat. Întârzieri sunt datorate poliilor de creștere pentru care o parte din proiecte au fost depuse în cursul acestui an și au nevoie de o perioadă de evaluare. Procentul de contractare al programului este de 85% din fondurile alocate, urmând ca până la sfârșitul anului să se

contracteze întreaga sumă. Pentru anul 2013 se propune contractarea economiilor care apar în procedurile de achiziție publică, supracontractarea, precum și contractarea operațiunii privind schema de eficiență energetică.

De asemenea, încep să se finalizeze contractele, cele mai multe pe domeniul dedicat microîntreprinderilor, chiar dacă nu au o valoare financiară semnificativă. În acest context, fonduri plătite către beneficiari au o valoare de 28,6% din fondurile alocate programului, rambursările efective din partea Comisiei Europene fiind de 17,6%. Unii indicatori de program sunt depășiți substanțial. Cu excepția axei privind dezvoltarea urbană și a domeniului privind Centrele Naționale de Informare și Promovare, toate celelalte axe și domenii au proiecte finalizate și participă la realizarea indicatorilor de program.

Indicatorul privind crearea locurilor de muncă va fi mult mai mare decât s-a estimat la momentul elaborării programului. Totuși pentru următoarea perioadă de programare, în funcție de tipul de investiții, beneficiarii trebuie să stabilească clar momentul cel mai potrivit pentru realizarea indicatorului. De asemenea, în cazul instituțiilor publice trebuie să avem în vedere că baza legală nu le permite acestor instituții să facă angajări decât în anumite condiții. Pot exista anumite dificultăți pentru proiectele din domeniul social, dar pentru această situație se încearcă externalizarea serviciilor și monitorizarea indicatorului în perioada ex-post.

În ceea ce privește proiectele finalizate există diferențe între regiuni datorate contribuției diverselor sectoare finanțate prin program. Astfel, este evidentă specificitatea regională, ceea ce determină ca în viitoarea perioadă de programare să se țină cont de acest aspect în stabilirea tipurilor de acțiuni finanțabile.

Totodată, pentru supracontractare trebuie avut în vedere faptul că există posibilitatea ca după finalizarea contractelor să rămână disponibile fonduri rezultate ca economii și corecții financiare, astfel că sumele rămase disponibile se pot modifica. De aceea, considerăm necesar să existe suficiente proiecte în lista de rezervă care să absoarbă fondurile rămase disponibile. Pe domeniul de intervenție dedicat microîntreprinderilor sunt multe proiecte care se finalizează, astfel că economiile pot fi identificate într-un termen relativ scurt. Trebuie avut în vedere și proiectele care sunt încă în proceduri de achiziții publice.

Pentru domeniul dedicat structurilor de afaceri există multe proiecte care nu întrunesc toate condițiile pentru semnarea contractului de finanțare, existând regiuni pentru care depășirea alocării este minimă. În ceea ce privește axa dedicată turismului, proiectele privind patrimoniul cultural din lista de rezervă elimină riscul privind o posibilă subcontractare la nivelul axei.

De asemenea, Autoritatea de Management va iniția discuții cu Ministerul Finanțelor Publice privind prevederea legală ca toate proiectele depuse după 1 ianuarie 2012 să considere TVA ca o cheltuială eligibilă care poate fi rambursată prin program. În cazul POR trebuie luate în considerare proiectele depuse pentru poli de creștere și promovare turistică. Impactul semnificativ asupra bugetului programului pot avea valorile TVA pentru proiectele referitoare la poli de creștere. Trebuie avut în vedere că hotărârea de guvern permite ca anumite domenii sau priorități să fie exceptate de la această regulă, iar

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii nu a obținut acordul Ministerului Finanțelor Publice pentru rambursarea TVA.

Până la sfârșitul lunii aprilie a.c. a fost îndeplinită 40% din ținta de absorbție pentru POR prognozată pentru anul acesta. Anul viitor va reprezenta momentul în care se vor cumula doi ani pentru calculul dezangajării automate, astfel că se încearcă diminuarea acestui risc prin efectuarea mai multor plăți în anul curent. De asemenea, este necesară menținerea unui ritm constant al plăților, întrucât în perioada 2014-2015 vor fi implementate două programe în paralel, cu bugete și posibile reguli diferite, cu proiecte împărțite pe extrem de multe domenii și cu distribuții diferite.

În ceea ce privesc corecțiile financiare este necesară ca la nivelul autorităților centrale să existe o interpretare comună asupra spețelor comune sau identice și să existe o abordare formalizată prin intermediul unui ghid pentru a stabili minimul care trebuie îndeplinit, precum și riscurile pe care fiecare activitate sau inactivitate poate să ridice la nivelul autorităților contractante. Este necesară o colaborare formalizată mai bine cu Autoritatea de Audit pentru un transfer de expertiză către autoritățile implicate în implementarea programelor operaționale.

DI.Secretar de Stat Marcel Boloș a atras atenția că există proiecte aprobate care acoperă un grad de contractare de 103,6%, dar și domenii majore de intervenție, respectiv situații de urgență și infrastructura turistică care nu sunt acoperite cu proiecte pentru atingerea unei absorbții de 100%.

Dna. Luminița Mihailov, director general ADR Sud Est, a menționat că în ceea ce privește Regiunea Sud Est există proiecte evaluate pentru cele mai multe dintre domeniile de intervenție, ceea ce ar putea asigura supracontractarea până la nivelul de 120%. Trebuie permisă supracontractarea la nivel regional pentru proiectele care au fost evaluate.

DI. Claudiu Coșier, director ADR Nord Vest a propus ca limita de supracontractare să crească la 150%, întrucât anul viitor ar fi prea târziu să se contracteze și să se implementeze proiecte care pot avea impact într-un an sau doi. Totodată a menționat că este necesară tratarea echitabilă a regiunilor întrucât autoritatea de management trebuie să acopere riscul absorbției la nivel de axă, dar regiunile trebuie să aibă în vedere acest aspect la nivel de alocare regională.

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că nu este posibilă o supracontractare de 120% pentru toate domeniile de intervenție și pentru toate regiunile, întrucât există situații în care regiunile nu au listă de rezervă.

DI. secretar de stat Marcel Boloș a precizat că supracontractarea este o problemă comună tuturor autorităților de management. Deși MDRT a inițiat discuțiile pentru creșterea gradului de supracontractare, bugetul de stat ar trebui să își asume riscul de finanțare al proiectelor care vor depăși limita bugetului alocat de Uniunea Europeană.

Dna. Sarasola a precizat că susține supracontractarea și existența listelor de rezervă, pentru a se asigura că la final programului, cu toate corecțiile financiare și cu neregulile inerente, va exista o zonă-tampon suficientă pentru a le compensa. De asemenea,

această supracontractare trebuie să fie limitată, ca o măsură de precauție pentru bugetul național. De asemenea, este necesară rezilierea proiectelor cu probleme, MAEur trebuie să găsească soluții legale de a rezilia proiecte deja contractate care au probleme. Trebuie menținut un echilibru între supracontractare și lista de rezervă, având în vedere că va exista și o perioadă de doi ani de suprapunere între actuala și viitoarea perioadă de programare, astfel încât acele proiecte din lista de rezervă care nu vor intra la finanțare în actuala perioadă de programare vor putea fi redirecționate în următoarea perioadă de programare.

Totodată, reprezentanta Comisiei Europene a atras atenția că plățile vor fi procesate doar pentru solicitările de plată transmise înainte de octombrie 2012, întrucât execuția bugetului UE va fi realizată pe principiul primul venit-primul servit, existând riscul ca cererile de plată transmise mai târziu să nu poată fi onorate în cursul acestui an. Este necesar ca România să transmită cât mai repede previziunile de plată pentru lunile octombrie - decembrie 2012 și anul 2013.

La solicitarea domnului secretar de stat Răzvan Cotovelea, președintele CMPOR Marcel BOLOȘ a propus schimbarea ordinii de zi, prin discutarea Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2011", urmând ca apoi să se prezinte fiecare axă prioritară. Această propunere a fost aprobată în unanimitate.

5. Aprobarea Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2011

Domnul Gabriel Friptu a prezentat proiectul RAI pentru anul 2011, care va fi transmis Comisiei Europene (CE) până la data de 30 iunie a.c. pentru verificare și avizare. De asemenea a amintit că Raportul Anual de Implementare reprezintă obligativitatea fiecărei Autorități de Management de a îl întocmi, în conformitate cu art. 64. din Regulamentul General 1828/2006, având o structură impusă și unitară pentru toate programele operaționale, document care se aprobă de Comitetul de Monitorizare și pe baza căruia pot fi fundamentate următoarele decizii luate de către AMPOR și Comitetul de Monitorizare.

În cadrul prezentării RAI, dl. Friptu a menționat că datele sunt de la sfârșitul anului 2011, analizând fiecare axă prioritară și domeniu major de intervenții, greutăți întâmpinate, sistemul de management și control, precum și anumite măsuri ce pot fi luate în perspectivă pentru a îmbunătăți gradul de absorbție al POR.

Domnul Secretar de stat Marcel Boloș a supus aprobării Raportul Anual de Implementare. Membrii CMPOR au votat în unanimitate aprobarea Raportului Anual de Implementare pentru 2011.

6. Detalii privind implementarea Axei prioritare 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere”

Dl. Gabriel Friptu a prezentat a stadiul implementării axei prioritare 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor-poli urbani de creștere”, amintind că până la data de 11.05.2012 pe poli de creștere, au fost depuse 149 proiecte pentru finanțare din POR, reprezentând 106,76 % din totalul fondurilor alocate acestui sub-domeniu de intervenție.

Din cele 149 proiecte, au fost contractate un număr de 55 proiecte ce reprezintă 45,76% din totalul fondurilor alocate acestui sub-domeniu de intervenție. La 11.05.2012 se află în analiză sau în procedură de avizare internă la AMPOR documentația de contractare pentru 11 proiecte, în fază finală. A subliniat că sunt poli de creștere care nu au depus proiecte până la termenul stabilit, singurul pol care a depus toate proiectele prioritare și 5 proiecte aflate în lista de rezervă fiind lași, apoi a prezentat situația solicitărilor privind depunerea de proiecte pentru poli de creștere, după data de 15.02.2012, trăgând un semnal de alarmă, asupra proiectelor care au o perioadă mare de implementare, să se încadreze în termenul de finalizare a POR, pentru a nu rămâne fonduri necheltuite. Există poli de dezvoltare urbană care nu au depus proiecte care să acopere alocarea stabilită, respectiv: Bacău, Pitești, Râmnicu Vâlcea, Arad, Deva și Sibiu.

Totodată, a menționat că, în viitor, trebuie folosită experiența dezvoltării urbane integrate și a coordonatorilor de poli, care ar trebui diseminată către alte orașe. În cadrul unor întâlniri între AM POR și experții Jaspers s-au identificat anumite lipsuri în fundamentarea strategiilor de dezvoltare locală. Astfel, s-a agreat pentru cei 7 poli de creștere, inclusiv București, ca Jaspers să pună la dispoziție expertiza pentru elaborarea termenilor de referință pentru realizarea masterplanului de mobilitate. Prin acest masterplan, cu sprijinul experților Jaspers, se are în vedere includerea unei componente de training și transfer de know-how care va permite celor 13 poli de dezvoltare urbană pregătirea de proiecte de transport urban ce au la bază un Plan de mobilitate.

DI. Gabriel Friptu a făcut o scurtă prezentare a schemei de eficiență energetică a clădirilor subliniind că schema se bazează pe schema națională având ca obiectiv blocurile construite care au probleme de eficiență energetică, beneficiarii schemei fiind unitățile administrativ teritoriale în parteneriat cu asociațiile de locatari. Schema va avea impact social și va fi orientată către populația cu venituri mici, beneficiare de forme de ajutor social sub diferite formule (șomaj, pensionare, etc). De asemenea, va urmări și crearea de locuri de muncă și va avea impact economic. Schema va fi națională, nu va avea alocare regională, dar se va desfășura prin ADR (OI). Schema a fost elaborată cu sprijinul experților JASPERS. De asemenea, se vor elabora specificații tehnice minime impuse contractorilor, un contract standard între primărie și constructor, un mecanism de supervizare suplimentar față de mecanismele uzuale, între autoritatea contractantă și contractorul său. Totodată, va exista o implicare a reprezentanților asociațiilor de locatari în procesul de selecție a contractorului și în procedura de acceptare a lucrărilor și a plăților.

Dna. Marilena Bogheanu a propus introducerea în Masterplan a două noi dimensiuni: transportul intermodal și logistica urbană, precum și localizarea depozitelor de materiale în afara orașului pentru perioada viitoare.

DI Gabriel Friptu a precizat că transportul public se referă la căi de rulare, conexiuni, circulația mărfurilor (bunuri, servicii, persoane). Totodată, a specificat că aspectele tehnice privind planul de mobilitate se vor discuta, la Cluj Napoca, la întâlnirea cu reprezentanții polilor de creștere, din săptămâna următoare.

DI. Claudiu Coșier, Director General a subliniat că trebuie să se pună accent și pe domeniul reglementărilor, care să permită elaborarea unor proiecte corelate de transport public la nivelul zonelor metropolitane, referindu-ne la o soluție de sistem.

DI. Gabriele Friptu a menționat că JASPERS va propune o evaluare a tuturor operatorilor economici din domeniul transportului pentru face eventuale modificări funcționale astfel încât să se poată încheia un contract de servicii între municipalitate și operatori, indiferent de statut, pe principii de performanță, eficiență, astfel încât orice investiție în transport public să aibă acoperire în servicii pentru cetățeni. Pentru polii de creștere va exista și o evaluare suplimentară din partea Băncii Mondiale pe actuala strategie, pentru a identifica, dacă este cazul, zone neacoperite, și va fi introdus un nou capitol, respectiv eficiența energetică.

DI. Claudiu Coșier a atras atenția asupra competenței și proprietății asupra terenurilor vizate în masterplan, în special asupra definitivării proprietarului/ responsabilului masterplanului.

DI. Gabriel Friptu a menționat că proprietarul Masterplanului va fi primăria orașului, planul de mobilitate făcându-se la nivel de municipalitate, dar dacă reprezentanții polilor de creștere doresc altceva există deschidere la propuneri.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a susținut o abordare flexibilă, polii de creștere având două variante: cea a municipalităților și cea privind mobilitatea la nivelul zonelor metropolitane. De asemenea, a amintit că există deja o inițiativă prin înființarea Asociațiilor de Dezvoltare Comunitară pe problematica transport, fiind inclusă municipalitatea cu localitățile limitrofe. De asemenea, a precizat că este de competența polului de creștere să își elaboreze strategia de mobilitate urbană sau strategia proprie. În ceea ce privește proiectele, polul de creștere trebuie să aibă un portofoliu de proiecte integrate astfel încât să se creioneze o dezvoltare pe viitor sau de viitor a mobilității urbane în cadrul polului de creștere.

DI. Sorin Maxim a dorit să se precizeze care vor fi fondurile destinate schemei de eficiență energetică și a subliniat că problema socială este mai acută în zonele mai puțin dezvoltate și ar trebui dată o șansă acestor zone mono-industriale și foste zone miniere care au probleme majore. Ca și abordare generală trebuie găsite soluții de sprijin și pentru partea de consultanță întrucât sunt probleme de transport și de altă natură și în orașele mai mici, altele decât cele nominalizate. S-a dovedit că alocarea pe polii de creștere nu a generat o concurență, cum a fost în cazul centrelor urbane, care deși nu aveau fonduri mari, s-au mobilizat mai bine. Trebuie să existe concurență pentru o mai bună mobilizare privind depunerea proiectelor și să se renunțe la principiul primul venit, primul servit.

DI. Marcel Boloș a menționat că Schema de eficiență energetică se referă la actuala perioadă de programare și nu la următoarea, având un conținut preponderent social, adresându-se grupurilor vulnerabile din punct de vedere social al populației. Fiind o schemă pilot trebuie să ne concentrăm spre acele zone care au capacitatea administrativă de implementare a schemei.

DI. Răzvan Cotovelea, secretar de stat MAEUR a menționat că schema de eficiență energetică implică și realocare de fonduri, fiind necesară clarificarea tuturor aspectelor de ordin tehnic pentru a putea răspunde solicitărilor Comisiei Europene. Trebuie să se delimiteze clar zonele în care JASPERS va contribui cu asistență tehnică.

Dna. Luminița Mihailov a precizat că Regiunea Sud-Est dorește să depună proiecte aflate în lista de rezervă pentru polii de dezvoltare Brăila, respectiv Galați, care au un grad de depunere puțin peste 100% incluzând corecțiile și economiile.

DI. Marcel Boloș a menționat că pragul de supracontractare este de 120%, dar proiectele trebuie să fie mature. Totodată a menționat că se fac demersuri la Ministerul Afacerilor Europene pentru a mări acest prag la nivelul de 130-135%.

Doamna Angela Sarasola a menționat că serviciile CE sprijină total lansarea unei scheme de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale din România în cadrul POR în această perioadă de programare, aceasta fiind în concordanță cu țintele viitoarei Strategii 2020 a UE, cu dezvoltarea durabilă din punct de vedere energetic, dar și un motor de creștere economică, întrucât lansează în special sectorul productiv și sectorul IMM-urilor și este un adevărat motor pentru crearea de locuri de muncă. Schema se află încă în discuție cu CE, precizând că eficiența energetică este în ansamblul ei un domeniu vast, iar schema în discuție va viza doar o parte a acestui domeniu vast, respectiv clădirile rezidențiale, iar în cadrul acestora pe cele private, dar va trebui ca pe viitor schema să se adreseze și sectorului public, transportului, într-un context mai larg al unei politici naționale de eficiență energetică.

Dna. Sarasola a precizat că alt aspect care trebuie luat în considerare îl reprezintă volumul acestei provocări. Conform primelor estimări furnizate de JASPERS, care sunt disponibile și AMPOR, volumul general al nevoilor de investiții este de circa 3 milioane de apartamente din România și un cost de 12 miliarde euro. Prin urmare, această dezbatere trebuie pusă în contextul unei politici naționale de eficiență energetică. Acestea sunt motivele pentru care CE este interesată de continuarea discuțiilor cu autoritățile române pentru stabilirea contextului general pentru a putea fi realizată în contextul pregătirilor pentru următoarea perioadă de programare, dar implementată și ca o schemă redusă, de tipul schemei-pilot, în această perioadă de programare.

Dna. Sarasola, a precizat că trebuie continuate discuțiile pentru a stabili volumul investițiilor, capacitatea de finanțare, efectul acesteia, includerea și crearea de instrumente financiare, întrucât pe componenta de eficiență energetică, unul dintre principalele motoare pentru CE este potențiala reducere a consumului de energie a investițiilor, astfel încât acestea trebuie targetate pentru a minimiza contribuția grantului, pentru a obține un efect maxim și a face față volumului mare de nevoi. CE este pregătită să continue discuțiile cu autoritățile române despre orientarea socială a schemei, dar în care să se ia în considerare unele aspecte de fezabilitate atunci când se semnează schema de finanțare. Totodată CE fiind deschisă la discuții pentru găsirea unui consens și în ceea ce privește criteriile de selecție, țintele și concentrarea investițiilor, care trebuie să țină cont și de capacitățile administrative.

În ceea ce privește polii de creștere, membrii CMPOR s-a decis ca termenul de depunere de proiecte pentru polii de creștere Timișoara (4 proiecte), Cluj Napoca (3 proiecte), Brașov (1 proiect), Craiova (2 proiecte), Ploiești (2 proiecte), Constanța (1 proiect), să se prelungească după termenul de 15 februarie 2012, stabilit inițial, până la data de 30 iunie 2012.

DI secretar de stat Boloș a supus aprobării modificarea textului Programului Operațional Regional prin introducerea unui nou domeniu major de intervenție în cadrul axei prioritare 1 a POR „Sprijinirea investițiilor în eficiență energetică a clădirilor de locuit” astfel încât să se permită finanțarea schemei de eficiență energetică. Modificarea programului a fost aprobată în unanimitate.

7. Detalii privind implementarea Axei prioritare 2 „Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport”

DI. Gabriel Friptu a menționat că axa prioritară 2 a înregistrat o supracontractare considerabilă, cu excepția regiunii București-Ilfov, nivelul de supracontractare fiind de 130%. Proiectele care finanțează drumurile județene au atras cele mai multe fonduri, celelalte grupuri țintă, străzi urbane și șosele de centură, nu au reprezentat o preocupare deosebită din partea autorităților locale. Această axa furnizează cereri de rambursare consistente față de media programului.

Dna Marilena Bogheanu și dl Sorin Maxim au solicitat supracontractarea unui număr de 4 proiecte în regiunea Sud Vest, respectiv 3 proiecte în regiunea Vest, susținând că se încadrează în limita de 130% supracontractare.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a precizat că dacă aceste proiecte se încadrează în limita legală de 130% contractat din valoarea alocată și dacă aceste proiecte sunt mature nu există probleme pentru a le contracta. Totodată a menționat că s-a făcut o analiză la nivelul axei prioritare 2 și că la nivelul regiunilor sunt proiecte care au fost contractate și care se află în diverse situații ce pot conduce la riscul de neimplementare.

În contextul discuțiilor referitoare la proiectele în dificultate, domnul Coșier a solicitat realizarea unei proceduri care să trateze situația modificării proiectului tehnic în cazul unui proiect aflat în implementare cât și rezolvarea situațiilor în care contractul de lucrări este reziliat.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a menționat că va avea în vedere procedura pentru revizuirea proiectului tehnic pentru proiectele aflate în implementare, cu mențiunea ca indicatorii aferenți proiectului să nu se modifice. Pentru contractele de lucrări care se reziliază se va organiza o nouă procedură de achiziție publică pentru restul rămas de executat.

Dna. Sarasola a menționat că serviciile Comisiei Europene sprijină total lansarea unei scheme de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale din România în cadrul POR în această perioadă de programare, aceasta fiind clar în concordanță cu țintele viitoarei Strategii 2020 a UE. Conform primelor estimări furnizate de JASPERS volumul general al nevoilor de investiții este de circa 3 milioane de apartamente din România și un cost de

12 miliarde euro. Prin urmare, această dezbatere trebuie pusă în contextul unei politici naționale de eficiență energetică, provocarea în acest domeniu fiind enormă atât în privința construirii unei politici în domeniu, cât și a volumului nevoilor.

Dna. Sarasola a precizat că trebuie continuate discuțiile pentru a stabili volumul investițiilor, capacitatea de finanțare, efectul acesteia, includerea și crearea de instrumente financiare pentru a minimiza contribuția grantului cu efecte maxime și datorită volumului mare de nevoi. Comisie Europeană este de acord cu lansarea unei scheme de tip pilot pe termen scurt, cu un volum financiar redus, cu concentrarea investițiilor acestei scheme pe o dimensiune socială.

8. Implementarea axei prioritare 3 „Imbunătățirea infrastructurii sociale”

DI Gabriel Friptu, director general AMPOR, a precizat că pentru infrastructura privind serviciile de sănătate a fost depășit bugetul alocat, gardul de supracontractare fiind la 119,4%. Indicatorii au depășit țintele propuse prin program. Există liste de rezervă la nivelul fiecărei regiunii, ceea ce evidențiază faptul că nevoile în acest domeniu nu sunt acoperite și va trebui să constituie o preocupare și în cadrul pachetului financiar post 2013.

Pentru domeniul serviciilor sociale se finalizează etapa de contractare a proiectelor, nivelul de supracontractare fiind de 106,13%. În ceea ce privește bazele operaționale pentru situații de urgență a fost propus inițial un prim proiect de o dimensiune mare la nivelul fiecărei regiuni, urmând ca economiile/sumele rămase să facă obiectul unui alt contract de finanțare care să asigure complementaritatea sau suplimentarea de echipamente în funcție de specificul fiecărei regiuni. În ceea ce privește sumele rămase disponibile trebuie avut în vedere un proiect nou finanțabil sau acoperirea supracontractării pe care o are regiunea pe unul din domeniile din axa respectivă.

Pe domeniul dedicat infrastructurii educaționale majoritatea regiunilor sunt fie în etapa de supracontractare, fie foarte aproape de contractarea 100% a sumelor disponibile, excepție făcând Regiunea București Ilfov care atinge 53 % contractare. Există o cerere mare pentru a suplimenta bugetul acestui domeniu de intervenție. Din punct de vedere al indicatorilor la nivelul proiectelor contractate, țintele programului sunt atinse.

9. Implementarea axei prioritare 4 „Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local”

DI Gabriel Friptu a menționat că pentru structurile de sprijinire a afacerilor există un nivel de contractare destul de mare, deși sunt multe proiecte respinse sau cu etape de evaluare prelungite. Nivelul de supracontractare este de 114,51%. Principala contribuție este a Regiunilor Centru și București Ilfov, care au reușit să păstreze un nivel ridicat al supracontractării. Indicatorii de program sunt obținuți ca urmare a contractelor aflate în etapa de derulare.

Proiectele privind siturile industriale sunt concentrate la nivelul a două regiuni, Vest și Centru. Acest lucru se datorează faptului că o parte din infrastructură a fost preluată de la foste zone miniere care au fost desființate sau preluate de un fond de investiții și nu se conoaște proprietarul. Regiunea Sud Vest dorește realocarea sumelor disponibile de la

domeniul privind siturile industriale la cel privind microîntreprinderile, întrucât există foarte multe proiecte aflate în lista de rezervă. Cu excepția regiunii București Ilfov care a supracontractat fonduri pe domeniul privind sprijinirea microîntreprinderilor, toate celelalte regiuni încearcă să atingă un nivel de contractare de 100%. La sfârșitul anului trecut majoritatea regiunilor au beneficiat de realocarea de fonduri, bugetele s-au mărit și a trebuit refăcut ecartul dintre contracte și noul buget mărit la nivelul fiecărei regiuni.

10. Implementarea axei prioritare 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”

DI. Gabriel Friptu a menționat că pentru domeniul privind patrimoniu cultural a fost atins un nivel de supracontractare de 115%. Pentru regiunile Nord Vest și București Ilfov supracontractarea se va realiza într-un ritm rapid întrucât există o listă de rezervă destul de mare.

Pentru domeniul cazare și agrement turistic toate regiunile sunt aproape de a contracta fondurile alocate în proporție de 100%. De asemenea, vor exista regiuni care nu vor acoperi cu proiecte finanțabile bugetul disponibil. În aceste condiții, regiunea Sud Vest a făcut propunerea redeschiderii depunerii de proiecte. Acest aspect creează două probleme, respectiv durata relativ mare până va exista certitudinea unor proiecte care pot fi contractate, precum și refacerea ghidului prin integrarea comentariilor Autorității de Audit sau a altor actori. Astfel, nu există certitudinea se vor depune proiecte și vor încheia contracte până la sfârșitul anului 2013, și proiectele vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2015. Există posibilitatea realocării acestor fonduri către lista de rezervă pentru domeniul patrimoniu cultural, având avantajul unei contractări foarte rapide. În ceea ce privește domeniul promovarea turismului există un gard de contractare de 60%, nivelul plăților fiind mic.

Dna Marilena Boghianu, director general ADR Sud Vest, a propus supracontractarea la nivelul regiunii pe domeniul dedicat infrastructurii educaționale pentru a permite contractarea unui proiect complementar celui privind campusul universitar al Facultății de Drept.

Președintele CMPOR, Marcel Boloș, a propus regiunilor ca aprobarea realocărilor pentru sumele disponibile să se facă în baza solicitărilor scrise formulate către AMPOR. Totodată, dna Bogheanu a solicitat realocarea sumei rămase disponibile în cadrul domeniului privind reabilitarea siturilor industriale către domeniul destinat sprijinirii microîntreprinderilor. A reiterat solicitarea de a redeschide depunerea de proiecte pentru domeniul dedicat infrastructurii de turism, întrucât există intenții de depunere de proiecte cu documentații pregătite.

DI. secretar de stat Marcel Boloș a atras atenția că există riscul pierderii fondurilor pentru care este solicitată redeschiderea depunerii de proiecte, întrucât timpul până la finalizarea implementării programului este foarte mic și nu se poate garanta finalizarea, în timpul impus de regulamentele europene, al unor eventuale proiecte care nu au documentațiile tehnice necesare elaborate conform cerințelor. De asemenea, trebuie luată în considerare etapa de elaborare și perioada de consultare publică a noului ghid, precum și etapele anterioare contractării, inclusive elaborarea și depunerea studiului de fezabilitate, ceea ce determină o întârziere semnificativă de cel puțin 11 luni.

Dna. Bogheanu a precizat că, dacă se urgentează modificarea ghidului, Regiunea își asumă acest risc de implementare a noilor proiecte, prin demararea activităților de elaborare a studiului de fezabilitate.

Președintele CMPOR a atras atenția că există o perioadă de trei luni în care se va elabora ghidul și va fi supus consultării publice. De asemenea, a precizat că celelalte regiuni nu doresc redeschiderea acestui domeniu de intervenție.

DI. Constantin Apostol a menționat că ar trebui luată în considerare realocarea de fonduri de la alte programe operaționale care au fonduri disponibile și finanțarea proiectelor din listele de rezervă pentru care se pot actualiza proiectele tehnice. S-a depășit depunerea de 150% din suma alocată, pentru fiecare domeniu de intervenție realizându-se evaluarea proiectelor tehnice pe rezervele de 130%. Se impune o discuție cu reprezentanții Comisiei Europene, apreciindu-se riscurile și disponibilitățile din alte programe operaționale sectoriale.

DI. Claudiu Coșier a evidențiat că sunt multe proiecte în domeniul sănătății și al infrastructurii școlare care necesită finanțare și ar trebui găsită o soluție pentru acesta în actuala perioadă de programare.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a atras atenția că este necesar să se elimine din portofoliu acele proiecte pentru care există riscul de neimplementare. De asemenea, proiectele trebuie să aibă toată documentația necesară actualizată astfel încât perioada de implementare a acestora să nu depășească termenul de 31.12.2015, deși prudent ar trebui luat în considerare 31.07.2015.

Președintele CMPOR a supus aprobării realocarea fondurilor disponibile în cadrul domeniului dedicat situațiilor de urgență către celelalte domenii de intervenție ale axei 3 privind infrastructura socială, în baza solicitărilor scrise formulate de regiuni.

Membrii CMPOR au aprobat în unanimitate această propunere.

De asemenea, în urma votului s-a aprobat cu unanimitate, pentru Regiunea Sud Vest, realocarea sumei de 590.000 euro de pe domeniul 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale poluate către domeniul de intervenție 4.3 dedicat sprijinirii microîntreprinderilor.

Totodată, s-a stabilit redeschiderea apelului de proiecte pentru domeniul 5.2 privind infrastructura turistică pentru Regiunile Sud Vest și Centru, în baza solicitărilor scrise și ale aprobării Consiliilor pentru Dezvoltare Regională.

S-a decis ca implementarea axei prioritare 6 privind asistența tehnică să fie discutată în cea de-a doua zi a Comitetului de Monitorizare.

Vineri, 25 mai 2012

1. Prezentarea și aprobarea modificării Strategiei de Asistență Tehnică

DI. Gabriel Friptu, director general AM POR a precizat că AMPOR propune ca prin axa de asistență tehnică să se permită finanțarea activităților specifice pentru pregătirea următoarei perioade de programare, respectiv studii, documentații tehnico-economice, analize, rapoarte și strategii inclusiv cheltuielile aferente având în vedere că la momentul elaborării strategiei de asistență tehnică nu au fost detaliate activitățile privind pregătirea viitorului pachet financiar. Totodată, evaluările POR recomandă utilizarea asistenței tehnice pentru asigurarea complementarității acțiunilor privind pregătirea următoarei perioade de programare.

Astfel este necesară actualizarea Strategiei de Asistență Tehnică prin introducerea în cadrul secțiunii ce detaliază sprijinul pentru AMPOR a eligibilității activităților de realizare de studii, documentații tehnico-economice, analize, rapoarte și strategii, respectiv a cheltuielilor aferente. Această modificare va permite autorității de management și organismelor intermediare să declare ca fiind eligibile acest tip de cheltuieli.

DI. Sorin Maxim, director general ADR Vest, a propus ca în Strategia de Asistență Tehnică să fie incluse ca beneficiari pentru acest tip de activități și Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

DI. Constantin Apostol, director general ADR Nord-Est, a menționat că Ministerul Afacerilor Europene acordă posibilitatea ca ADR-urile să beneficieze de asistență tehnică din POAT pentru polii de creștere și a susținut că ADR-urile trebuie să beneficieze de asistență tehnică din POR pentru elaborarea documentațiilor tehnice pentru următoarea perioadă de programare.

Dna. Marilena Bogheanu, director general ADR Sud-Vest, a precizat că este necesară o campanie de informare cu potențialii beneficiarii și cu autoritățile publice locale, întrucât proiectele prioritare strategice cu impact identificate de ADR-uri trebuie fundamentate prin studii și analize socio-economice realizate de specialiști.

DI. Constantin Apostol, director general ADR Nord-Est, a menționat că în luna iunie va expira contractul de asistență tehnică finanțat din POAT și se fac demersuri pentru prelungirea acestuia sau pentru inițierea unui nou contract în care partea de studii să fie semnificativ mai consistentă.

DI. Gabriel Friptu a menționat că a avut loc o întâlnire cu MAEur în care s-a hotărât prelungirea contractului cu coordonatorii polilor de creștere până la sfârșitul anului 2014, fiind clarificate activitățile, modalitatea de implicare și rolul lor începând cu 2012.

DI. Secretar de stat Marcel Boloș a precizat pentru a avea coerență, pe lângă nevoile reale de dezvoltare pe care autoritățile locale le cunosc trebuie luat în considerare atât mediul de afaceri cât și societatea civilă, aceasta fiind o problemă cheie în dialogul partenerial. Totodată a precizat că elaborarea documentelor strategice ar trebui realizată

cu un consultant care să dea credibilitate documentelor și coerență dezvoltării regionale. În următoarea perioadă se va pune accent pe schemele integrate de finanțare, respectiv pentru autoritatea publică locală și mediul de afaceri cu proiecte integrate de dezvoltare cu esență economică și gândire coerentă.

Dna. Angela Sarasola a menționat este necesară o coordonare puternică și utilizarea efectivă a asistenței tehnice, în special din partea ACIS, care trebuie să asigure coordonarea utilizării asistenței tehnice pentru pregătirea următoarei perioade de programare, indiferent de structura instituțională și decizională care va funcționa atunci. Există în pregătire un studiu al Băncii Mondiale, coordonat de ACIS, în cadrul căruia POR va avea două linii de acțiune, una pentru polii de creștere iar alta privind posibile modele pentru selectarea proiectelor viitoare.

DI. Marcel Boloș a menționat că sunt necesare strategii încheiate cu proiecte complexe orientate spre mecanismele instituționale, precum unitățile de management și de implementare a proiectelor.

S-a supus aprobării modificarea Strategiei de Asistență Tehnică cu mențiunea că și Organismele Intermediare vor fi eligibile pentru elaborarea de studii, documentații tehnice, analize și strategii, inclusiv pentru pregătirea următoarei perioade de programare. Modificarea Strategiei de Asistență tehnică a fost votată cu unanimitate de voturi.

2. Informare privind politica de coeziune 2014 - 2020

DI. Gabriel Friptu a menționat că pentru următoarea perioadă de programare Regiunea București-Ilfov va avea poziție diferită față de celelalte regiuni, fiind mult mai avansată din punct de vedere al indicatorilor de dezvoltare, fără posibilitatea de a accesa anumite investiții pentru infrastructură. Dezvoltarea urbană va fi o prioritate în următoarea perioadă de programare. De asemenea este clar definită nevoia de a avea strategii și programe de eficiență energetică, fiind alocat în mod sigur un anumit procent din pachetul financiar pentru această activitate.

Orientarea spre rezultate și impact va fi mai restrictivă, trebuie să se asigure instrumentele care să poată măsura rezultatele pentru proiectele definite. Va fi necesară o concentrare a nevoilor regionale corelate cu strategiile naționale, un număr mai mic de domenii de intervenție fiind mai ușor de gestionat și cu impact mai ușor de cuantificat.

Acordurile cu instituțiile financiare internaționale sunt în fază de semnare, autoritatea de management folosind expertiza acestor instituții pentru pregătirea următorului pachet financiar și mai puțin pentru soluționarea unor aspecte din actualul program.

În ceea ce privește calendarul național privind următoarea perioadă de programare, este stabilit ca în perioada octombrie-noiembrie să se desemneze structurile de implementare, ceea ce face dificilă elaborarea unui prim draft de program la începutul lunii ianuarie. Strategiile de dezvoltare pe termen mediu sunt mai ușor de definite, întrucât regiunile au experiență și sunt în proces de a-și identifica nevoile. Trebuie luate în considerare și

termenele de elaborare a strategiilor sectoriale, pentru a evita o concentrare naturală pe domenii foarte simple, indiferent de nevoile identificate.

DI. Marcel Boloș a precizat că va trebui avut în vedere ca proiectele finanțabile în următoarea perioadă să fie proiecte integrate, care să integreze nevoile de dezvoltare economică, socială, de protecție a mediului, de coeziune socială. Este obligatorie orientarea spre rezultat și la nivel național trebuie armonizate toate cele 3 strategii de dezvoltare, cea regională, cele sectoriale și strategia cooperare teritorială europeană pentru a stabili anumite direcții de dezvoltare.

Dna. Marilena Bogheanu, director general ADR Sud Vest, a menționat că este necesară colaborarea autorităților naționale cu cele regionale/locale astfel încât strategiile sectoriale să poată fi corelate cu nevoile locale.

DI. Constantin Apostol, director general ADR Nord-Est, a precizat că este necesar o metodologie de lucru care să confere un mod de lucru unitar cu pași de raportare foarte preciși. Sustenabilitatea locurilor de muncă este o componentă importantă de luat în considerare pe lângă dezvoltare urbană, eficiența energetică, inovare-cercetare. Este necesară o continuitate a activității, astfel că este necesar ca pentru perioada 2014 - 2020 programarea să fie făcută cu aceeași direcție de programare cu care s-au realizat celelalte cicluri de programare. Componenta teritorială este importantă, dar lipsa de experiență în domeniul planificării nu va fi un avantaj pentru dezvoltarea regională.

Dna. Luminița Mihailov, director general ADR Sud Est, a remarcat că regulamentele europene pentru perioada 2014 - 2020 permit elaborarea unor programe mai complexe care să poată fi finanțate din mai multe instrumente structurale. De asemenea, ar trebui luat în considerare preluarea unor activități privind resursele umane și capacitatea administrativă în cadrul programului operațional regional în următoarea perioadă de programare.

DI. Liviu Mușat, director ADR Sud Muntenia, a precizat că ar fi util un calendar propriu de construcție instituțională pentru următoarea perioadă de programare.

DI. Sorin Maxim, director ADR Vest, a atras atenția că menționat că pentru a putea începe programarea este nevoie de inovare instituțională, întrucât au fost descentralizate activități fără a oferi autorităților locale posibilitatea de a stabili politici în domeniile respective. ADR-urile se implică în activități de stabilire a unor strategii, în domenii precum inovarea, dar lipsesc instrumentele financiare și legale pentru implementarea acestora. Acest sistem al dezvoltării regionale creat în 1998 nu a avansat deloc și nu se va capitaliza nimic dacă nu se vor crea instituții. Este necesar să se capitalizeze experiența acumulată la nivelul ADR-urilor, pentru a limita dependența de experții externi.

Dna Marilena Bogheanu, director general ADR Sud Vest, a propus ca în etapa de identificare a unor proiecte regionale, MAEur să solicite ministerelor de linie formarea unui colectiv în instituțiile deconcentrate din teritoriu cu care ADR-urile să colaboreze constant și serios, așa cum se întâmplă cu consiliile locale și primăriile.

DI. Dan Nicula, director ADR București Ilfov, a atras atenția ca MAEUR să aibă în vedere negocierile privind clarificarea situației regiunii București-Ilfov pentru următoarea perioadă de programare. Deși noile regulamente prevăd doar finanțarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării, trebuie luat în considerare că fără o finanțare a structurii de bază nu este posibilă implementarea celorlalte măsuri.

Dna. Sarasola a precizat că în octombrie 2011, CE și-a prezentat principalele propuneri și ideile privind arhitectura viitoarei politici de coeziune a UE, iar principala temă a dezbaterilor a fost stabilirea principiilor viitoarei politici de coeziune. S-a realizat o reală schimbare de abordare între actuala perioadă și viitoarea perioadă de programare, politica de coeziune fiind mult mai focusată și mai concentrată. Această abordare va fi implementată prin intermediul a trei mecanisme. Primul mecanism este reprezentat de punerea accentului pe prioritățile *Agendei UE 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă*, cele 11 obiective ale Agendei UE 2020 fiind clar menționate în primele articole ale regulamentelor politicii de coeziune. Cel de-al doilea nivel de concentrare este determinat de plafoanele, procentele din regulamentul și pachetul politicii de coeziune, existând o oarecare marjă de manevră, pentru a permite adaptarea politicii la diferitele realități ale statelor membre, regiunilor și mediilor locale. Cel de-al treilea mecanism de concentrare este reprezentat de *Cadrul Strategic Comun (CSC)*, fiecare stat membru concentrându-se pe un număr limitat de acțiuni, care vor ajuta la atingerea obiectivelor propuse.

Dna. Sarasola a precizat că o modificare imensă în actuala politică de coeziune a reprezentat-o faptul că accentul strategic este foarte bine structurat, țarhetat și concentrat pe *obiective și rezultate*. De aceea, vor trebui realizate modificări și în sistemul de monitorizare, inclusiv modificări radicale ale modului de operare a comitetelor de monitorizare, întrucât ideea noii propuneri este că vor trebui monitorizate în primul rând rezultatele atât în ceea ce privește implementarea programului, dar și pentru atingerea obiectivelor Strategiei UE 2020. Totodată, a menționat că noua logică nu va mai permite aplicarea sistemului de criterii de selecție utilizat pe scară largă în această perioadă de programare în România, respectiv primul venit – primul servit.

Referitor la modul în care va fi pusă în practică această nouă logică, dna Sarasola a precizat că soluția este utilizarea abordării integrate. În ceea ce privește integrarea la nivel sectorial, consideră că în România trebuie definite strategiile și politicile într-o manieră integrată și coordonată, la nivel european, național și bineînțeles teritorial, cu toate subnivelurile acestuia, respectiv național, regional și local, la care se adaugă cele de cooperare transfrontalieră.

De asemenea, noua politică de coeziune va consolida dimensiunea teritorială, în special în privința mecanismelor de livrare, care trebuie să fie simplificate. Totuși, trebuie urmărit atingerea unui echilibru între integrarea tuturor actorilor implicați și aranjamentele instituționale ale statelor membre, care trebuie să găsească soluții pentru crearea unor structuri simple și în concordanță cu capacitatea administrativă relevantă a instituțiilor existente sau care vor fi create. Principiul parteneriatului va rămâne un element cheie al viitoarei politici de coeziune, întrucât CE este convinsă că derularea acestui proces implicând nivelul național, regional și local, precum și partenerii socio-economici, societatea civilă și organismele non-guvernamentale, va garanta succesul fazei de implementare.

Dna. Sarasola și-a exprimat speranța că până la sfârșitul lunii iulie serviciile Comisiei Europene vor emite documentul de poziție pentru România, pe baza experienței din actuala perioadă de programare și în concordanță cu obiectivele și țintele Strategiei UE 2020 dar și a valorilor de bază, document care va furniza guvernului o informare generală asupra gândirii și așteptărilor CE privind România. După emiterea acestui document de poziție, există posibilitatea inițierii negocierilor informale rapide și intense cu autoritățile române pentru următoarea perioadă de programare.

3. Implementarea axei prioritare 6 „Asistență Tehnică”

DI. Gabriel Friptu, director general AMPOR, a prezentat implementarea axei prioritare 6 a POR - Asistență Tehnică, precizând că atât în ceea ce privește funcționarea sistemului și activitățile de comunicare și informare, organismele intermediare au în derulare contracte de finanțare care se vor finaliza la sfârșitul acestui an. Pentru următoarele contracte de finanțare vor fi inițiate discuții tehnice, inclusiv în ceea ce privește resursele disponibile, întrucât este posibil ca nevoile de finanțare să depășească sumele alocate.

La nivelul AMPOR o mare parte a fondurilor disponibile va fi destinată, având în vedere discuția privind Strategia de Asistență Tehnică, activităților de pregătire a următorului pachet financiar. Trebuie precizat că anumite proiecte care vor face obiectul colaborării cu instituțiile financiare internaționale se vor finanța prin intermediul fondurilor de asistență tehnică. De asemenea, a menționat că proiectele cu instituțiile financiare internaționale au în vedere în principal furnizarea de expertiză, abordare strategică, îndrumare metodologică.

În ceea ce privește activitățile de informare și comunicare, au fost prezentate mai multe detalii privind rezultatele obținute în urma utilizării acestor fonduri. Întrucât se consideră că activitățile de asistență tehnică sunt consumatoare de resurse fără a avea rezultate vizibile, la ședințele următoare ale CMPOR se vor prezenta rezultatele obținute, și acolo unde este posibil, impactul acestor activități.

DI. Dan Nicula, director general ADR București Ilfov, a subliniat că este necesară inițierea discuțiilor pentru următoarele contracte de asistență tehnică, și în special asupra instrucțiunii în baza căreia vor fi elaborate. Totodată, este necesar inițierea unui demers către Ministerul Finanțelor Publice în ceea ce privește prefinanțare pentru aceste contracte de asistență tehnică, întrucât lipsa acestei creează dificultăți financiare la nivelul ADR.

4. Informare privind stadiul implementării Planurilor de Evaluare a POR pentru anii 2011 și 2012

Referitor la planurile de evaluare pentru perioada 2011-2012, dl. Gabriel Friptu a precizat că Planul de evaluare pentru anul 2011 a fost aprobat în ședința CM POR din 11 noiembrie 2010. Proiectele de evaluare incluse în plan vizează actualizarea evaluării intermediare a POR 2007-2013 și evaluarea funcționării principiului orizontal al

parteneriatului în implementarea POR 2007-2013. Cea de-a doua evaluare, deși a fost planificată în 2011, va fi implementată în anul 2013, pentru a oferi informații suplimentare pentru următoarea perioadă de programare.

Evaluarea intermediară, deși a fost lansată anul trecut, nu este în implementare, întrucât ANRMAP a fost un observator ex-ante extrem de exigent. Se dorește ca rezultatele și recomandările acestei evaluări să poată fi obținute în timp util pentru a fi folosite în actuala perioadă de programare, dar și cu efecte după anul 2013. Această evaluare examinează coerența strategiei programului, performanțele în atingerea obiectivelor, dar și eficiența sistemului de management în ceea ce privește implementarea.

Calendarul de implementare al acestei evaluări vizează ca la reuniunea din primăvara anului viitor a CMPOR să se prezinte rezultatele proiectului astfel încât să poată fi realizate acțiuni corective care mai pot fi efective și pot ajuta la creșterea eficienței acestui program.

În ceea ce privește planul de evaluare pentru anul 2012, acesta a fost aprobat de CMPOR în cadrul reuniunii din data de 23 noiembrie 2011. Proiectul de evaluare inclus în plan vizează lecțiile rezultate din experiența implementării POR 2007-2013 și are ca obiectiv identificarea problemelor cu care s-a confruntat POR, precum și recomandări pentru următoarea perioadă de programare. Această evaluare nu se suprapune cu proiectul Băncii Mondiale care vizează opțiunile posibile de îmbunătățire a sistemului de evaluare și selecție a proiectelor, respectiv definirea unui set de criterii clare de selecție. Rezultatele evaluării privind lecțiile învățate vor fi prezentate în cadrul CMPOR din noiembrie 2013.

Totodată, planul de acțiune privind "Evaluarea implementării priorităților și proiectelor POR, adresate mediului de afaceri" a fost implementat de cei cărora li se adresează recomandările. Raportul privind mediul de afaceri a fost aprobat de CMPOR, devenind subiect de discuție în mediul de afaceri. Soluțiile prezentate în acest raport au fost preluate și în presă, fără a preciza sursa informațiilor. Trebuie precizat că mediul de afaceri are nevoie de stabilitate și continuitate a activităților, ceea ce nu a fost posibil din cauza modificărilor în legislație, în special în domeniul achizițiilor publice, astfel că proiectele de o anumită dimensiune financiară au avut nevoie de clarificări suplimentare.

5. Informare privind abordarea problemelor referitoare la populația roma

Informarea privind problematica romilor prezintă activitățile realizate de la ultima ședință a CMPOR. Astfel, pe data de 4 noiembrie 2011 a avut loc prima sesiune de lucru a Platformei de consultare interministerială pentru implementarea Strategiei de incluziune a cetățenilor români de etnie romă. S-au analizat obiectivele privind oportunitățile create de fonduri structurale, în special contribuția Programului Operațional Sectorial Resurse Umane în sprijinirea acestui domeniu prin măsurile soft implementate. Există o reticență a autorităților publice locale de a propune măsuri integrate pentru acest domeniu. Din experiența altor state, a PNUD, precum și prin rețeaua EU Roma se încearcă creșterea eficienței politicilor care vizează incluziunea populației Roma.

În POR a fost identificată posibilitatea de sprijini proiecte de infrastructură pentru populația roma, respectiv 2 proiecte în Regiunea Sud Est în Brăila și Galați. Trebuie analizat dacă aceste proiecte pot fi implementate prin POR, având în vedere că programul are indicatori de rezultat care trebuie îndepliniți.

Un alt proiect pentru comunitatea roma se implementează în Cluj Napoca, care poate constitui o experiență pentru alte autorități publice locale. Proiectul este derulat de UNDP, în parteneriat cu Primăria Cluj Napoca și se încearcă stabilirea activităților investiționale care se pot finanța prin POR.

De asemenea, în Regiunea București Ilfov se vor implementa proiecte pentru comunitățile defavorizate. Pentru anumite zone din orașele mari, proiectele de infrastructură afectează în sens pozitiv comunitățile sărace fără a fi în mod obligatoriu destinate populației roma. Pentru astfel de proiecte autoritățile publice locale trebuie sprijinite în vederea pregătirii unor astfel de proiecte, în special din punct de vedere metodologic. Abordarea problemelor comunităților roma doar din punct de vedere al infrastructurii, nu reprezintă o rezolvare întrucât trebuie luate în considerare și aspectele sociale.

DI. Ilie Dincă, președintele Agenției Naționale pentru Romi, a subliniat importanța sustenabilității proiectelor, întrucât lipsa acesteia poate conduce la stoparea proiectelor, așa cum se întâmplă în prezent cu proiectele finanțate de ANR. De asemenea, a reiterat ideea creării unei fond multiplu pentru comunitățile roma prin care să se finanțeze proiecte integrate pentru acestea, din cauza reticenței autorităților locale de a aborda astfel de probleme. În ceea ce privește studiul privind elaborarea unor hărți ale sărăciei, incluzând zonele defavorizate și comunitățile marginalizate trebuie să ia în considerare și celelalte studii elaborate în acest domeniu. Agenția Națională pentru Romi trebuie implicată mai mult în astfel de activități, având în vedere că la nivelul grupului de lucru pentru populația roma se elaborează o hartă a zonelor defavorizate.

Dna Sarasola, reprezentanta DG REGIO, a precizat că integrarea economică și socială a populației romă constituie o prioritate principală a UE, contribuind clar la obiectivele viitoarei politici de coeziune, având în vedere că unul dintre principalele obiective ale Strategiei UE 2020 fiind incluziunea durabilă, inteligentă și socială, existând un obiectiv dedicat incluziunii sociale și combaterii sărăciei. De asemenea, a menționat că UE este pregătită să acorde tot sprijinul necesar Statelor Membre în privința politicilor legale și financiare în domeniu, fiind încrezătoare că politica de coeziune, care are ca obiectiv general dezvoltarea economică și socială, împreună cu fondurile aferente acesteia sunt un mijloc natural de acordare a finanțărilor necesare acestui domeniu.

Dna Sarasola a amintit de vizita comisarului Hahn în România pe 19 martie 2012, ocazie cu care acesta a indicat așteptările serviciilor CE și ale DG Regio, CE fiind dispusă să înceapă negocierile privind modul în care se va implementa și va deveni operațional acest obiectiv al Strategiei Europa 2020 privind combaterea sărăciei și incluziunea socială, fiind clar că aceste comunități marginalizate vor constitui un grup țintă cheie. Totodată a menționat că CE a încercat deja să finanțeze câteva proiecte din actuala perioadă de programare, iar în opinia CE aceste proiecte trebuie finanțate prin POR, întrucât CE vizează o abordare integrată a acestor proiecte, ca urmare va insista mereu ca proiectele privind grupurile marginalizate care vor fi finanțate din fondurile UE să aibă

o abordare integrată. CE nu va accepta finanțarea unor acțiuni izolate, ci acestea vor trebui să aibă la bază o strategie rezonabil de integrată cu un portofoliu integrat de proiecte, în special în domeniul educației, sănătății, creării de locuri de muncă și reabilitarea locuințelor, proiecte care trebuie să aibă o abordare integrată pentru a primi finanțate.

Dna Sarasola a precizat că a dorit doar să sublinieze această prioritate și să insiste asupra mesajului transmis de comisarul Hahn, care s-a regăsit de altfel și în scrisoarea transmisă de dl Deffa în aprilie, în care se exprimă așteptările CE de a finanța astfel de proiecte pilot prin politica de coeziune în actuala perioadă de programare.

Dna Sarasola a reamintit sprijinul CE privind procesul lansat de AMPOR pentru viitor împreună cu Banca Mondială și a făcut apel la o coordonare puternică între aceasta, Agenția Națională pentru Romi și Comisia Europeană, întrucât aceasta este o prioritate pentru UE, iar serviciile DG Regio au lansat un exercițiu privind cartarea sărăciei în toate cele 27 de state membre. Ca urmare trebuie găsită o soluție pentru o bună coordonare a celor trei abordări strategice instituționale, care prin inițiativa de cartare a sărăciei urmărește analizarea și evaluarea situației, iar ulterior identificarea implementării unor acțiuni relevante din aceste strategii diferite. Comisia Europeană sprijină procesul AMPOR lansat cu Banca Mondială pentru a se asigura că aceste proiecte pilot primesc asistența necesară pentru a fi construite într-o manieră integrată, astfel încât să poată fi finanțate în actuala perioadă de programare.

DI. Boloș a precizat că ar fi util ca în cadrul următoarelor comitete de monitorizare să fie prezentate în cadrul axei privind infrastructura socială și informații despre proiectele care se implementează în comunitățile sărace. Totodată, este importantă implicarea Agenției Naționale pentru Romi în proiecte integrate dedicate comunității romei cu probleme specifice pungilor de sărăcie.

DI. Maxim, director general ADR Vest, a precizat că în orașul Arad există un proiect dedicat unei zone sărace unde există și o comunitate de romi, care poate fi considerat un bun exemplu pentru proiecte integrate.

DI. Boloș a subliniat că Agenția Națională pentru Romi trebuie să se implice activ în programele de integrare dedicate populației roma, inclusiv în ceea ce privește schimbarea mentalității acestora pe termen lung, în vederea asigurării sustenabilității proiectelor pe termen lung.

Dna. Luminița Mihailov, director ADR Sud Est, a menționat că proiectele Brăila - Galați au fost inițiate ca urmare a demersului Comisiei Europene de a lua în calcul problematica romilor. Astfel, la nivelul celor două orașe au fost create grupuri de lucru pentru elaborarea unui plan de acțiune structurat pe patru domenii: educație, sănătate, locuințe, antreprenariat. Există anumite limite în ceea ce privește implementarea unor astfel de proiecte prin Programul Operațional Regional, întrucât planurile pentru dezvoltare urbană au fost elaborate anterior fără luarea în considerare a aspectelor privind populația roma. Este necesară completarea celor două planuri cu proiectele identificate în strategie pentru populația roma din cele două orașe. În același timp este necesară identificarea surselor pentru finanțarea proiectelor destinate antreprenariatului în comunitățile roma, întrucât

fondurile alocate prin POR pentru microîntreprinderi nu sunt suficiente nici pentru finanțarea proiectelor din lista de rezervă.

Dna. Sarasola a dorit să cunoască stadiul de dezvoltare al proiectelor destinate populației roma, precum și dacă este necesară o asistență suplimentară pentru a fi pregătite și implementate în actuala perioadă de programare.

Dna. Luminița Mihailov, director ADR Sud Est, a precizat că în municipiul Brăila pentru proiectul de locuințe sociale există un proiect tehnic pentru 22 de apartamente, care trebuie însă actualizat și aprobat în consiliul local Brăila. Totodată, proiectul privind centrul de zi pentru copiii este necesar un studiu de fezabilitate care poate fi realizat în două luni. Pentru orașul Galați, este necesar ca proiectul destinat zonelor sărace să fie inclus în planul integrat de dezvoltare al orașului finanțat prin POR.

DI. Boloș, a propus ca informațiile detaliate privind proiectele pentru comunitățile roma să fie discutate în cadrul unei întâlniri separate, pentru a putea fi prezenți toți factorii de decizie implicați.

Dna. Sarasola a considerat că este o propunere constructivă, discuția devenind deja foarte tehnică. Totodată, a precizat că această propunere poate fi considerată ca follow-up al CMPOR și al scrisorii transmise de dl Deffa prin care se recomandă finanțarea acestor proiecte. A menționat că va lăsa la aprecierea AMPOR care va fi scopul acestor proiecte, atâta timp cât la final se va realiza un progres în direcția corectă și se realiza proiecte pilot la scară mică. În final, dna Sarasola a insistat că România are nevoie de câteva proiecte pilot care să fie finanțate din fonduri structurale, fiind singura țară care la întâlnirea de la Bruxelles nu a prezentat proiecte finanțate din fonduri UE pentru comunitatea romă.

6. Stadiul activităților desfășurate conform Planului de Comunicare al Programului Operațional Regional

DI. Gabriel Friptu, director general AMPOR, a menționat că au avut loc primele sesiuni de informare pentru studenți la care au participat 200 de persoane. Au fost publicate 2500 de exemplare din broșura 100 de proiecte Regio. De asemenea, pentru ușurința accesării informațiilor a fost modificat layout-ul site-ului, acesta permițând vizualizarea proiectelor pe o harta GIS. Au fost distribuite 60.000 de exemplare ale revistei Regio. Birourile de informare din cadrul organismelor intermediare și autorității de management au răspuns, în cursul anului precedent, la peste 5600 de solicitări de informații privind Programul Operațional Regional. Totodată, au fost distribuite 90.000 materiale de informare, iar în primele luni ale anului s-au înregistrat peste 1500 de solicitări de informații și date privind programul, deși nu există multe resurse puse la dispoziția unor noi beneficiari.

7. Stabilirea datei următoarei ședințe a CM POR

Domnul Secretar de Stat Marcel BOLOȘ a închis lucrările Comitetului de Monitorizare POR mulțumind membrilor și observatorilor pentru participare și a precizat că următoarea ședință CMPOR va avea loc în prima jumătate a lunii octombrie 2012, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.

Concluziile ședinței CMPOR:

- S-a aprobat procesul verbal al ședinței CM POR din data de 22-23 noiembrie 2011;
- S-a aprobat Raportul Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2011.
- S-au aprobat realocări ale fondurilor rămase disponibile aferente axei prioritare 3 „Îmbunătățirea infrastructurii sociale”, domeniul major de intervenție 3.3 „Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență” către alte domenii majore de intervenție ale acestei axe prioritare, pentru regiunile Nord Vest, Sud-Vest, Vest și Centru.
- S-a aprobat pentru Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia realocarea sumei de 0,59 mil. euro (contribuție FEDR + buget de stat) în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local” de la dmi 4.2 „Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități” către dmi 4.3 “Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”.
- S-a aprobat textul revizuit al Programului Operațional Regional 2007-2013 - axa prioritară 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere” prin introducerea unui nou Domeniu major de intervenție „Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a clădirilor de locuințe”
- S-a aprobat modificarea Strategiei de Asistență Tehnică pentru Programul Operațional Regional.
- Depunerea de proiecte pentru axa prioritară 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” domeniul major de intervenție 5.2. „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice” va fi relansată pentru Regiunile de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia și Centru.
- Termenul de depunere a proiectelor pentru polii de creștere a fost prelungit până la data de 30 iunie 2012.

Președintele Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional Regional

Eduard HELLVIG

Ministrul dezvoltării regionale și turismului

